

Čekání na Nebe se vyplatilo

Napsal uživatel Tomáš Pohl
Pátek, 06 Květen 2005 04:00

(nad albem Karla Plíhala Nebe počká)

Některé desky vznikají lehce, relativně rychle. Ale na Album **Karla Plíhala** s názvem ***Nebe počká*** jsme museli čekat téměř šest let.

Karlovi Plíhalovi se splnil jeden z jeho životních snů, a sice sestavit album z písní a textů básníka Josefa Kainara.

Josef Kainar (1917 - 1971) je jednou z nejpozoruhodnějších literárních osobností dvacátého století. Člen skupiny 42 (byli v ní například Jiří Kolář či Kamil Lhoták), válečný souputník básníka Ivana Blatného, existencialista (sbírka *Moje mythy*) a posléze socialistický realista (viz báseň *Český sen* z roku 1953), na přelomu padesátých a šedesátých let s návratem k civilní poezii (sbírka *Lazar a píseň* z roku 1960) a ke konci života první předseda normalizačního husákovského Svazu spisovatelů.

Čekání na Nebe se vyplatilo

Napsal uživatel Tomáš Pohl
Pátek, 06 Květen 2005 04:00

Tenhle malý brejlatý strejda byl ale zároveň i výtečným muzikantem, zejména kytaristou. Je z generace zobrazené v Prima sezóně Josefem Škvoreckým. Z generace, která za druhé světové války chytala ze švédského rozhlasu swing a tajně a proti vůli protektorátních úřadů jej aktivně provozovala. Z generace, která svůj milovaný džez mohla naplno hrát jen několik let po válce, než jej znovu zakázali poúnoroví tupci.

Texty Josefa Kainara k převzatým i k vlastním melodiím v rytmu blues a swingu najdeme ve sbírkách *Miss Otis lituje* a *Moje blues* z konce šedesátých let.

Album Nebe počká obsahuje 23 skladby. S výjimkou úvodní skladby *Děvče se mi vrátilo* z pera Karla Plíhala jsou zbylé buď Kainarem otextované zahraniční melodie nebo písně složené i otextované Kainarem.

S výjimkou skladeb Kučeravý listonoš a Imperiál blues s kytarou hosta Petera Bindera všechny ostatní skladby doprovází na kytary Gibson pouze Karel Plíhal. Podle publikovaných informací cvičil Karel Plíhal, kytarový samouk, na kytaru každý den několik hodin.

Smutnou vzpomínkou na albu je hostování Zuzany Navarové jako zpěvačky v písních *Sedávám na domovních schodech*, *Harfy v nebi*, *Deštivý den*, *Švadlenka*

a
Černá kára

Nedávno jsem si ve výprodeji koupil soubor písní Cole Portera "přepsaný" ze starých šelakových "sedmdesát osmiček". Soubor Mills Brothers zpíval skladbu *Miss Otis Regrets*, kterou Kainar v češtině nazval stejně
Miss Otis lituje

. Ta stará nahrávka mě přesvědčila, jakým různým způsobem se dá ta nádherná skladba interpretovat. Karel Plíhal zde stejně jako v originálu hlásí hostům, že slečna Otisová nemůže přijít na oběd?.. a v pokoji je cítit plyn. Jen málokterá skladba na mě svým obsahem, melodií i podáním tak působí. Stala se motivem jedné z povídek Josefa Škvoreckého z cyklu o poručíku Borůvkovi. A opět ta stejná atmosféra.

Naproti tomu skladba Viktora Younga a Willa J. Harrise *Sweet Sue (Sladká Zuzka)* je Kainarem

jako
hlavě mám

Trochu v

přenesena do Zlína a je plná dobré nálady z dobrého pití. A Plíhal ji zpívá zcela v jejím duchu, uvolněně.

Za pozornost stojí slavná *Stardust (Hvězdný prach)* od Hoagy Carmichaela a Mitchella Parise. Stardust mě vždy připomene slavnou znělku orchestru Karla Vlacha. Pamatuji si, jak ji kdysi dávno ve vzpomínkovém pořadu zpíval Vlachův trumpeták a pozdější zpěvák Semaforu Jiří Jelínek, právě s textem Jiřího Kainara. V Blues o žízni se zpívá: "

*Takovou žízeň může mít jen bernardýn a starej lom a proto on děvče vyměnil za láhev brandy prastaré
?"*

Právě tady cítím kongenialitu textu Kainara s Plíhalem a umím si představit, jak by text dávali společně dohromady.

Pamatuji se , že píseň *Diga Diga Do* od Jimmy Mc Hugha a Dorothy Fields zpíval s Kainarovým. "pohřebním" textem: "*☞ funusu je paseka, celej průvod haleká, Diga, Diga Do Do, Diga Doga Do*" v šedesátých letech minulého století (a jako vždy velmi dobře) Karel Štědrý.

A opět se zde sešel "protektorátní" recesista Kainar s o něco později narozeným recesistickým básníkem Plíhalem.

Z vlastní hudební textové tvorby Kainara bych vyzvedl *Imperiál blues*. Na vinylovém LP *Obelisk* vydaném v sedmdesátých letech minulého století ji zpíval Jiří Suchý spolu s *Mrtvým vrabcem* , rovněž obsaženém na Plíhalově desce.

Imperiál blues je vedle *Stříhali dohola malého chlapečka* snad nejtransparentnějším představitelem existencialismu v Kainarově tvorbě: "*Můj svět je plný samých dveří, chodím tak sám kolem nich. Je to svět hotelových dveří zamčených. Chodby jsou bezedné a jako vejce vejci nebo hrobu se podobají. Ztrácím se v nich celý, ty chodby na mě číhají*"

..."

Tak vedle Alberta Camuse mladý českých básník po druhé světové válce vyjadřoval svůj pocit k sobě samému a světu a o půl století později mě pořád mrazí i při přednesu Karla Plíhala.

Na citovaném vinylovém *Obelisku* zpívala Eva Ošmerová vedle *Blues železničního mostu* snad nejhezčí a nejznámější Kainarovu píseň

Černá kára

. Od té doby si myslím, že tu bolestnou zpověď, která jakoby kopírovala život paní Olmerové, by vlastně neměl nárok nikdo jiný zpívat.

Jenže na tento vrcholek si "troufla" paní zpěvačka Zuzana Navarová. Od její smrti, kterou jsem stále nepřekousl a nevěřím jí, vím o tom, že byl dobyt druhý vrcholek. Zuzana Navarová totiž věděla při natáčení, o čem zpívá: "*Věčně tu káru táhnout, to je šílený...*"

Před úplným závěrem bych k osobě Kainara, na důkaz, že nic není ani černé ani bílé ocitoval jednoho z největších českých básníků, jehož nikdy nepřestanu číst, a sice Jana Zábranu. Jan Zábrana napsal 19. června 1984 do svého deníku (kniha vyšla v nakladatelství Torst pod názvem *Celý život* v roce 1992), tedy dva měsíce před svou smrtí:

Čekání na Nebe se vyplatilo

Napsal uživatel Tomáš Pohl
Pátek, 06 Květen 2005 04:00

Kainar předběhl české básníky (také) v absolutní bezcharakternosti, bezostyšné a bezstarostné mravní apatii k síle, které masově vraždí (Stalin), likvidaci (svých !!) včerejších soudruhů (Slánský), a pořád se tvářil, že mluví z hlediska spravedlivého muže, dotčeného oprávně. Je to totiž básník, který by bral a hájil nebo i glorifikoval Hitlera a nikdy by mu ani nepřišlo do hlavy, že může ztratit autentičnost. A přece napsal víc významných a stařinu neopakujících básní než kdo jiný. I mezi posledními takové jsou. Amoralní, znechucující individuum? Anebo básník, který měl předem v krvi danou morálku časů, jež měly teprve nastat a o nichž jsme těsně po roce 1945 neměli tušení?

Snad na tuto otázku dává částečně odpověď i deska *Nebe počká* za nás za všechny dal odpověď i Karel Plíhal. ***Nebe počká*** je krásné dílo a krásně splněný sen Karla Plíhala.

(Deska *Nebe počká* byla vydána firmou Monitor a nahrána od jara do podzimu 2004 ve Studiu - V ve Zlíně. Obsahuje 23 skladeb bez uvedení celkové stopáže, na bookletu jsou použity fotografie z rodinných archívů potomků Josefa Kainara, cena Kč 349, náklad neudán).